

CHƯƠNG MƯỜI MỘT

NGÀY CỦA HÒA BÌNH (30.4.1975)

Từ khi thành lập Đảng Cộng Sản và suốt ba mươi năm gây chiến tranh, Hồ Chí Minh và đồng bọn luôn luôn hô hào : « Họ tranh đấu cho Độc Lập- Hòa Bình- Tự Do- Hạnh Phúc của nhân dân ». Các cơ quan chính quyền Cộng Sản, đâu đâu cũng ghi mấy chữ này, ngay cả giấy thông hành cấp cho dân. Họ muốn rêu rao cho toàn dân biết rằng chính phủ của họ là chính phủ dân chủ. Cuộc tranh đấu chống Pháp, chống Mỹ là để đem lại Độc Lập, Hòa Bình, Tự Do , Hạnh Phúc, cho dân.

Với chiêu bài này Cộng Sản Hà Nội đã lừa phỉnh toàn dân miền Bắc, một số dân miền Nam và lừa phỉnh cả thế giới tự do và dân tộc Hoa Kỳ, để tất cả ủng hộ họ.

Cuối cùng họ thắng được Mỹ và chính phủ Saigon nhờ chiến thuật tuyên truyền gạc găm này.

Chính phủ sau chót của miền Nam Việt Nam lúc bấy giờ là tướng Dương Văn Minh (big Minh) vừa nhậm chức Tổng Thống hai ngày, vì muốn tránh những thiệt hại về dân sự và Thủ Đô Saigon không bị tàn phá nên tuyên bố đầu hàng Hà Nội vô điều kiện.

Đoàn quân thiết giáp Cộng Sản tiến vào dinh Tổng Thống miền Nam ngày 30.4.1975.

Trong ba mươi năm, ngày này thế giới gọi là « Ngày của Hòa Bình ». Nhưng quả thật trong lịch sử của Việt Nam và của nhân loại, chưa có dân tộc nào đón Hoà Bình như hai mươi triệu dân miền Nam lúc bấy giờ.

Vì không phải họ vui mừng hoan hỉ đón tiếp những vị anh hùng Cộng Sản đã giải phóng họ, như khi xưa dân Paris đón tiếp đoàn quân Đồng Minh giải phóng Paris, mà trái lại họ kinh hoàng sợ hãi đến tột độ.

Nhân dân miền Nam bất luận ở đâu, bất luận giàu nghèo, bất luận tuổi tác, bất luận nam nữ...ai ai cũng một tâm trạng hãi hùng, y như loài người trước một thiên tai khủng khiếp, mà có lẽ còn hơn thế nữa !

Người ta tranh nhau níu chiếc trục thẳng di tản cuối cùng của người Mỹ, kẻ chen lấn leo lên những chiếc hạm Hải quân, người dùng tàu đánh cá, kẻ lấy canot, thuyền, bè v.v... Tất cả đều nhào ra biển, tất cả đều bỏ nhà cửa sản nghiệp chạy trốn, bất kể sống chết, bất kể hiểm nguy, bất kể đi tới đâu... Cho đến đôi một số người không rời được Việt Nam trước ngày đó, họ tự tử chết³. Họ bằng lòng chết, thà chịu chết, chỉ vì họ quá sợ « Hoà Bình » này.

« Hoà Bình » mà cả thế giới tự do, đồng minh của Mỹ và dân tộc Hoa Kỳ tranh đấu chống chính phủ Mỹ và chính phủ Saigon để tặng cho nhân dân miền Nam, mà nhân dân miền Nam còn kinh sợ hơn cái chết !

Thật là mĩa mai và đau thương!

---

³ Sau khi Saigon thất thủ, có nhiều dân sự tự tử, trong đó có cựu Ngoại Trưởng Trần-Chánh-Thành

Bấy giờ nơi Bộ Tư Lệnh vùng 4 của tướng Lê Thanh tại tỉnh Cần Thơ, Lê Thanh vừa nhận được điện thoại của tân Tổng Thống ra lệnh buông súng đầu hàng Cộng Sản, chàng ngồi đờ trên ghế, cõi lòng tê tái đau thương.

Mười tám năm binh nghiệp, chàng đã góp phần xương máu cùng người lính Quốc Gia bảo vệ phần đất này không rơi vào tay Cộng Sản. Giờ đây giang san đâu đã mất ? Mà thượng cấp buộc chàng phải quy hàng ! Bỏn phận người quân nhân phải tuyệt đối tuân theo chỉ thị cấp trên, chàng không làm gì khác được ! Nhưng chàng cũng không thể ngồi đó chờ quân thù tới còng tay mình để nhục một đời dũng tướng !

Không ! Mười tám năm nay chàng đã xem Cộng Sản là kẻ thù không đội trời chung. Ngày nay nếu chúng nhờ mưu mô xảo quyệt mà thắng được chiến trường quốc tế, để cưỡng bách thượng cấp chàng giao cho chúng phần đất còn lại của quê hương, thì chàng vì tuân lệnh mà làm người chiến bại, dù chưa ra trận !

Một con người như chàng thà chết, chớ quyết không làm kẻ thua. Chàng quyết chọn cái chết hùng, hơn là cái sống nhục, nên mạnh dạn đứng lên khỏi ghế, sắc mặt ngạo nghễ.

Trong văn phòng lúc ấy còn có vị Phó tướng Tư lệnh, ông Đại Tá Tham mưu trưởng, ông Thiếu Tá Chánh văn phòng, viên Trung Úy cận vệ và Vân Trường.

Nguyên, Vân Trường không xin được học bổng du học, nên đang học tại Đại học y khoa Saigon. Tháng này Đại Học đóng cửa vì tình hình chính trị sôi động, sinh viên biểu tình chống đối chính phủ v.v... Lê Thanh gọi cháu xuống Cần Thơ

là tránh nhóm biểu tình do Cộng Sản xúi giục. Do đó mà Vân Trường có mặt tại Bộ Tư lệnh trong lúc này.

Lê Thanh nhìn thuộc cấp mình một lúc lâu, vẫn không tìm ra câu nói khả dĩ báo cho họ biết một sự thật mà họ không đến nỗi bàng quang kinh hãi. Bất thần chàng thấy trong những bộ mặt quen thuộc thương yêu đó còn có thằng cháu của chàng. Ấu cũng là cái may cho chàng gửi gắm nó vài lời trước khi chết.

Chàng bình tĩnh lên tiếng :

-Quý anh em ! Cứ điện thoại vừa rồi tân Tổng Thống ra lệnh cho tôi và toàn thể quân nhân các cấp buông khí giới đầu hàng địch. Là quân nhân chắc anh em cũng biết rằng tôi không thể nào bất tuân lệnh của cấp trên. Vậy tôi trân trọng báo cho anh em rõ để mọi người ra lệnh cho thuộc cấp của mình thi hành. Riêng tôi, từ khi gia nhập quân đội với một quyết tâm bảo vệ quê hương không để lọt vào tay Cộng Sản, giờ đây tâm nguyện không thành, nên tôi thà chết chứ quyết không làm tù binh của họ để nhục một đời dũng tướng.

Chàng nghẹn một lúc mới nói tiếp :

-Tôi cũng nhân giờ phút cuối cùng này nói mấy lời vĩnh biệt anh em đã...đã cùng tôi chia xốt hiểm nguy những lúc xông pha ngoài mặt trận , giúp đỡ tôi mọi ý kiến và thi hành mệnh lệnh cấp trên giao phó trong mười năm dài. Tiếc rằng duyên hội ngộ của chúng ta chấm dứt, giữa lúc sứ mệnh của chúng ta chưa hoàn thành. Quê hương nay đã rơi vào tay Cộng Sản, tội nghiệp cho dân lành...

Giọng chàng lệt lệt nghẹn ngào, lúc bi thương, lúc oán hờn khi nhắc đến Cộng Sản. Những thuộc cấp của chàng lắng tai nghe, mà có lẽ tâm tư họ chết lặng, nên chẳng ai mở miệng nói tiếng nào.

Vân Trường vụt nhào tới ôm chú, nước mắt ướt đầm trên mặt. Lê Thanh ôm đầu cháu, ve vuốt mái tóc rất chiều âu yếm xúc động. Nhưng chỉ một thoáng, sắc mặt chàng rần lại, nhìn mọi người bảo :

-Thôi các anh em hãy đi lo phận sự vì thời gian cấp bách lắm rồi. Chúng ta còn nhiều việc phải làm và giải quyết chuyện gia đình. Tôi xin vĩnh biệt anh em.

Cho đến lúc đó vị Phó Tư lệnh mới lên tiếng :

-Tôi cũng quyết chọn cái chết như Trung Tướng, chớ không để bọn hung thần hành hạ mình. Trung Tướng an lòng, cõi đời này hai ta sát cánh diệt thù, cõi chết tôi nguyện không để Trung Tướng bơ vơ đâu !

Những vị sĩ quan trong phòng đều xin được cùng chết. Lê Thanh cảm động ứa nước mắt, nói giọng nghẹn ngào :

-Tôi không có gia đình và vợ con, tôi có chết cũng chẳng để khổ cho ai. Quý vị đừng nên theo con đường của tôi. Hoặc giả nếu không muốn hàng giặc, quý vị có thể giả dạng thường dân rời bỏ chốn này ngay bây giờ. Thôi anh em hãy đi đi...Đi trước khi địch tới.

Mọi người ôm nhau từ giã với nỗi nghẹn ngào xúc động, và sau đó hối hả chạy đi.

Còn lại một mình với cháu, Lê Thanh kéo cháu đến ngồi nghiêng nghiêng nơi bàn viết, mặt đối mặt. Chàng nhìn cháu bằng ánh mắt hết sức thương yêu và bình thản nói :

-Năm nay ta mời con đến đây nghỉ hè, thật chẳng tốt đẹp tí nào ! Con cũng nên tha lỗi cho ta. Mấy tuần qua tình hình quá nghiêm trọng, chú cháu ta không có dịp gần gũi chuyện trò, ta chưa có dịp đưa cháu viếng các nơi như đã hứa. Bây giờ tất cả mọi chương trình của chú cháu mình phải bỏ rồi ! Con đã nghe những gì xảy ra và con cũng biết ý định của ta rồi. Vậy con cũng phải rời chỗ này về Mỹ Tho với mẹ. Ta nhờ con nói lại với bà nội và mẹ con rằng : « Ta không thể sống nhục, nên đành chọn cái chết. Ta xin gửi lời vĩnh biệt hai người mà ta yêu quý nhất trong đời.

Vân Trường gục đầu vào ngực chú khóc sụt sùi. Lê Thanh nói tiếp :

-Con người ai cũng một lần chết, con đừng quá bi lụy mà làm nhũn chí ta trước giờ tử biệt.

Vân Trường ngược đôi mắt đỏ hoe nhìn chú, nói giọng nghẹn ngào :

-.Chú ơi ! Chú có thể giả dạng thường dân rời bỏ chốn này. Chú đừng chết, chú ơi !

Lê Thanh mỉm cười, rồi nghiêm giọng :

-Con thương chú, con không muốn chú chết ? Nhưng con muốn ta làm kẻ hèn nhát, trốn chui, trốn nhủi như loài chuột nhắt hay sao ? Không ! Đời ta một đời dũng tướng, đã từng

xem nhẹ cái chết ngoài chiến trường, thì hôm nay ta cũng chọn cho mình một cái chết danh dự.

Vân Trường thừa biết rằng mình không thể nào lay chuyển ý chết của chú. Và chẳng máu anh hùng của chàng thanh niên mới lớn sôi sục trong người, khiến Vân Trường cũng muốn làm điều gì để chứng tỏ mình không là kẻ yếu hèn. Hai tay lau nước mắt, chàng nói :

-Con tới đây nghỉ hè là để gần gũi chú. Nay vì nước mất, chú quyết chết chứ không đầu hàng kẻ thù. Vậy chú cũng nên cho con chết với chú. Bởi vì con không thể sống với bọn Cộng Sản được đâu !

-Trời ơi, con có điên không ? Ta là quân nhân, đối với cộng sản là kẻ thù. Chứ như con chỉ là một thư sinh, cuộc chiến này con đâu có dính líu gì mà phải chọn cái chết ? Huống chi...

Chàng vụt nhìn thẳng vào mắt Vân Trường, nói thật chậm như để dò phản ứng của cháu :

-Huống chi cha của con theo họ từ 19 năm nay, công nghiệp đối với Hồ Chí Minh và Đảng chắc cũng nhiều. Thế nào ngày nay cha con cũng làm quan to, chắc chắn mẹ con với con sẽ có cái vui sum họp. Dù ta chết, nhưng hồn ta thỏa mãn vì biết rằng mẹ con tìm lại hạnh phúc ngày xưa, không uổng công 19 năm chung thủy chờ chồng. Còn bà nội con, khi cha con bỏ đi nội con thương nhớ và buồn khổ lắm, vì còn mỗi ta là thân quyến. Giờ đây ta không còn nữa, cha con trở về, như vậy nội của con cũng vẫn có đứa con. Trước sau vẫn vậy, cha con...

Vân Trường chột nấc lên tiếng khóc :

-Chú ơi, xin chú đừng nhắc đến người ấy nữa ! Ông ta đã chết rồi ! Mẹ con nói, không nhận được tin ông ta từ khi anh Vân Long chết.

-Ta nghĩ, cha con chưa chết. Vì cách đây vài năm, anh ấy có lên về thăm bà nội con, cố ý nhờ bà nội chiêu dụ ta bắt tay hoạt động cho Hà Nội. Khi ta nghe bà nội con nói lại, ta nổi giận nói : « bất luận là ở đâu, bất cứ lúc nào, nếu ta gặp anh, ta sẽ bỏ tù ». Từ khi nghe ta nói thế, cha con sợ ta, không dám lên về gặp nội con nữa. Nhưng ta chắc chắn anh ấy còn sống.

Vân Trường vụt nín khóc, tỉnh táo nói :

-Nếu thế thì chú càng nên cho con được chết theo chú, vì con không thể nào chịu đựng nổi một người cha làm cán binh Cộng sản. Mẹ con không quên cái chết thảm của anh Vân Long và bà ngoại con, nên chắc chắn mẹ không thể nào đối diện với ông ta. Chú ơi ! Nếu chú nói, con người ai cũng một lần chết, thì chú hãy để con chết ngày hôm nay, cho con khỏi phải gặp tên Cộng sản mà con phải gọi bằng cha.

-Vân Trường !

Giọng chàng thật nhẹ và thật êm như vỗ về :

-Vân Trường con ! Dù thế nào, cha con vẫn là cha con. Tình máu mủ không thể đoạn tuyệt được ! Con chớ nên oán ghét cha con. Con nên yêu thương cha con như con thương yêu ta vậy.

-Con yêu chú chớ không thể nào yêu ông ấy. Huống chi ông ấy chẳng biết con là ai, chẳng nuôi con ngày nào thì làm sao con yêu ông ta được ?

-Vân Trường ! Chúng ta khác với Cộng Sản là chúng ta đầy lòng yêu thương. Chúng ta yêu Thượng Đế, yêu Chúa, yêu Phật, yêu nhân loại, yêu tổ quốc, yêu gia đình...Còn cán binh Cộng sản họ bị mất tất cả những tình ấy, lẽ nào con cũng bị mất tình phụ tử như họ hay sao ?

Sắc mặt chàng vừa nghiêm nghị vừa buồn thảm. Vân Trường không dám nói thêm lời gì. Lê Thanh đứng lên đi tới kéo hộp tủ bàn viết lấy ra một xấp giấy bạc, trao cho cháu :

-Ta còn mớ tiền này, ta cho con. Vậy con kíp rời nơi đây, về Mỹ Tho với mẹ. Bọn Cộng chắc cũng sắp đến nơi rồi.

-Con...

-Đừng nhùng nhằng cãi lời ta nữa !

Chàng kéo Vân Trường ra cửa, sau khi nhét xấp giấy bạc vào trong áo chemise của Vân Trường.

Ngoài sân lúc bấy giờ không còn mấy người. Những sĩ quan không muốn đầu hàng giặc đã dẫn lính đi trốn cả rồi. Chỉ còn hai cận vệ của Lê Thanh là Trung Úy Cẩn và Hạ sĩ Ve vẫn ở lại với chủ.

Lê Thanh thấy họ, liền nói :

-Hai chú không trốn đi đi, còn ở đây làm gì ?

Trung Úy Cẩn nói :

-Chúng tôi không thể nào để Trung Tướng ở lại chết một mình.

Lê Thanh cười dòn :

-Có ai chết mà mang theo cận vệ bao giờ ?

Trong giờ phút nghiêm trọng như vậy mà chàng còn tỉnh táo cười được, khiến cho hai thuộc cấp của chàng thêm phần kính phục, họ lại càng không muốn bỏ đi.

Lê Thanh chợt đổi giọng buồn thảm :

-Các chú có thương tôi thì đưa dùm thằng Vân Trường về Mỹ Tho giao cho mẹ nó. Tôi cần sự yên tĩnh để soạn cho mình một cái chết thoải mái. Các chú hãy đi ngay. Đây là lệnh cuối cùng của tôi.

Quay sang Vân Trường, Thanh hôn lên trán cháu một cái hôn thật thương yêu, rồi nói :

-Vĩnh biệt con yêu dấu ! Nhớ những lời ta dặn con khi này. Thôi con hãy đi đi.

Chàng buông Vân Trường ra và căn dặn Trung Úy Cẩn và Hạ Sĩ Ve mặc thường phục đi bộ ra tỉnh đón xe đò về Mỹ Tho.

Sau lời nói cũng là lệnh phát ra, chàng quay lưng trở vào văn phòng trụ sở Bộ Tư lệnh.

Hai cận vệ của Lê Thanh liền cởi bỏ bộ quân phục quăng lại, vì cả hai đã dự trù trước nên người nào cũng đã mặc sẵn thường phục bên trong.

Cả hai kéo Vân Trường chạy ra đường lộ. Chạy được một đôi Vân Trường vọt đứng sừng lại, nói :

-Hai vị đi đi. Tôi trở lại chờ chú tôi chết rồi tôi mới đi.

Thấy Vân Trường không chịu đi, hai cận vệ của Lê Thanh hết sức bối rối nhưng không biết tính sao ? Vân Trường ứa nước mắt, nói :

-Chú tôi chết mà xác không chôn, nhờ bọn Cộng thấy được bâm vằm thân xác chú, tui nhục vong linh chú.

Trung Úy Cận và Hạ Sĩ Ve nghe nói lấy làm xúc động. Cả hai bàn với Vân Trường là ba người trở lại Bộ Tư Lệnh, chờ chủ tướng chết mang xác đem chôn rồi sẽ về Mỹ Tho.

Vân Trường cảm động nói :

-Cám ơn hai chú thật nhiều.

Cả ba chạy trở về chốn cũ. Khi này, lúc cả ba chạy ra còn thấy vài ba tên lính gác cổng. Bây giờ thì chẳng còn ai. Bộ Tư Lệnh vắng teo không người !

Ba người cùng đi rón rén về phía hành lang của toà nhà. Đúng vào lúc trong nhà vang lên một tiếng nổ, rồi bật luôn.

Không chân chờ, Vân Trường tông cửa chạy vào văn phòng chú. Hai cận vệ của Lê Thanh cũng vọt theo.

Lê Thanh ngồi ngoẹo đầu nơi bàn viết. Trên bàn trống trơn, không còn hồ sơ vật dụng gì ngoài bức thư viết tay nét bút vội vàng. Có lẽ chàng vừa mới viết trước khi tự sát, tay mặt còn cầm khẩu súng lục. Phát đạn xuyên qua màng tang, máu đổ lênh láng trên bàn viết, dưới nền gạch và lấm lem cả bộ quân phục trắng của chàng.

Chàng còn thì giờ để thay bộ quân phục ngày đại lễ trước khi chết, nét mặt thật bình thản, mắt nhắm lại như ngủ.

Chàng đã ngủ giấc ngàn thu, đã chọn cái chết danh dự không đầu hàng Cộng sản.

Chàng đã chết, nhưng tên tuổi sẽ sống mãi trong lòng hai mươi triệu dân miền Nam. Và dòng sử oai hùng của dân tộc sẽ thêm một lần ghi danh vị anh hùng bất khuất.

Trong khi Vân Trường ôm xác chú nghẹn ngào rơi lệ, Trung Úy Cẩn và Hạ sĩ Ve chụp ngay lá thư để trên bàn cùng chum đầu đọc, tưởng rằng chủ tướng họ còn trăn trối điều gì với họ trước khi chết. Nào dè trên giấy viết như vậy :

« Từ khi ta khoác áo lính, ta thề chỉ có ta giết bọn Cộng phi chúng bây, chứ không để bọn bây giết ta.

« Ngày nào ta không thích sống nữa, tự ta giết ta. Chớ bọn bây, ngay cả thằng Hồ Chí Minh đã chết, cũng không xứng đáng đối diện với ta, để được cái vinh dự giết ta đâu !

« Bởi vì con người của ta lấy sự thương dân yêu nước làm đầu, còn bọn bây lấy việc giết dân cướp của làm đầu. Thử hỏi một phường đạo tặc, sánh sao được với ta một bậc anh hùng, mà hòng muốn ta làm tội nhân của chúng bây ?

« Hồ Chí Minh và Đảng chúng bây có thể có được cái mạnh của kẻ cướp, chớ chúng bay không thể có được cái dũng của bậc anh hùng.

« Xác chết của lão dù chúng bây có tắm nước hoa ướp giữ ngàn năm, cái tên của lão cũng là cái tên thúi tha, người đời nhòm góm phỉ nhổ.

« Còn như xác của ta có mục nát hư thúi, tên tuổi ta vẫn thơm ngát đời đời.

« Ta chết để sống vĩnh viễn trong lòng dân tộc Việt Nam đó.⁴

Tư lệnh vùng 4 chiến thuật.

Lê Thanh

Đọc xong lá thư, Trung Úy Cận và Hạ sĩ Ve nghiêng mình kính cẩn trước người chết, tỏ sự kính phục của chủ tướng mình trước khi chết vẫn kiêu hùng ngạo nghễ với địch.

Nhìn thấy Vân Trường quá đau thương, ngồi sụm dưới chân chú, mình mẩy lấm lem máu, Trung Úy Cận nói:

-Em hãy để chúng tôi khiêng Trung Tướng đặt nằm trên bàn cho ngay ngắn. Trong khi tôi và Hạ Sĩ Ve ra vườn đào huyệt, em hãy ngồi lại đây chờ chúng tôi trở lại đưa xác Trung Tướng đem chôn.

---

⁴ Sau ngày Saigon thất thủ, có rất nhiều sĩ quan và 4 vị tướng của quân đội VN Cộng Hòa tự tử, trong đó có tướng Nguyễn Khoa Nam và Lê văn Hưng, là Tư Lệnh và Phó Tư lệnh vùng 4 chiến thuật.

Vân Trường nghe nói nghe nói liền đứng lên làm chỗ cho Trung Úy Cận và Hạ Sĩ Ve khiêng xác Lê Thanh đặt lên bàn. Cũng may, chàng vừa mới chết, thân thể chưa cứng đơ, nên họ có thể đặt nằm thẳng thắn trên bàn. Sau đó cả hai chạy ra vườn lo việc đào huyệt.

Vân Trường còn lại một mình trong phòng, đứng tựa nơi bàn, gục đầu trên mình chú sứt sùi khóc. Hồi nhớ đời mình mồ cô cha từ thuở lọt lòng mẹ, may nhờ có Cha Duy Quang tới lui chăm sóc không khác gì cha ruột. Ngoài ra còn có chú yêu quý tung tiu, dù cả hai ít có dịp gần gũi, nhưng cái tình chú cháu thân thiết đậm đà, không khác gì tình cha con. Thêm nữa, Vân Trường lúc nào cũng chiêm ngưỡng cái oai hùng của chú, nên lòng càng quý trọng thương yêu.

Cái chết của chú, Vân Trường nghe đau đớn như cha ruột mình chết, như từ giờ phút này mình thật sự mồ cô!

Ba năm sau này mỗi kỳ hè Vân Trường đều về Cần Thơ sống với chú vài tuần. Chú cháu tâm sự rất tương đắc. Một điều Vân Trường lưu ý là trong đời chú dường như không có người đàn bà nào? Dường như chú chỉ yêu binh nghiệp, yêu những thuộc cấp và những người lính của mình.

Có lần Vân Trường hỏi chú:

- Chú nè, tại sao chú không lấy vợ? Chẳng lẽ từ tuổi thanh niên tới giờ chú chưa từng yêu người đàn bà nào sao?

Lê Thanh cười dòn:

- Có chứ! Trong đời ta có yêu hai người đàn bà, người thứ nhất là bà nội con, người thứ hai là mẹ con. Hai người đàn

bà sống đời goá phụ để nuôi con đã làm cho ta thương xót, cảm phục và kính yêu. Vì thế tim ta không còn chỗ trống để chứa tình cảm với người đàn bà nào khác.

Câu trả lời của chú, Vân Trường có cảm tưởng như chú nói đùa. Sau này Vân Trường chợt hiểu có lẽ chú nói thật. Có lẽ chú yêu mẹ mình, nhưng vì luân lý của xã hội Việt Nam không cho phép yêu người đàn bà đã là vợ của anh ruột mình, nên chú phải giấu kín tình yêu này.

- Thật tội nghiệp cho chú! Phải chi chú là cha của con, chắc con hạnh phúc lắm!

Đang khi lảm nhảm nói một mình, Vân Trường chợt nghe tiếng la ó vang dậy và tiếng chân chạy phình phịch ngoài sân.

Bọn Cộng đã tới! Vân Trường hốt hoảng chạy ra cửa, bỗng nghe tiếng trợ trợ miền Bắc:

- Các đồng chí hãy bao vây tòa nhà này!

Nhắm chạy ra ngoài không kịp, Vân Trường chạy lộn trở vô phòng, núp bên trong cánh cửa. Vừa lúc bên ngoài vang lên thứ thứ hai, giọng miền Nam:

- ĐM, bọn Ngụy trốn cả rồi! Thằng mắ dịch Lê Thanh chạy cúp đuôi rồi!

Giọng nói đầu tiên lại vang lên:

- Coi chừng bọn Ngụy có ngụy kế.

Hắn ra lệnh:

- Tất cả đồng chí xiết chặt vòng vây tòa nhà này, đừng để tên nào chạy thoát! Riêng đồng chí Mến và đồng chí Vòi đi tiên phong vào trong xem tình hình và báo cáo.

Có nhiều tiếng “vâng ạ” vang rền.

Vân Trường nghe tiếng chân hai người rón rén đi vào... Chúng vụt đứng khựng lại trước cửa văn phòng của tướng Thanh, vì thấy trên bàn viết có một người đang nằm như ngủ. Cả hai thối lui mấy bước, thét lên:

- Dơ tay lên! Đầu hàng!

Chúng thét hai ba lần, khiến bọn đi sau sợ hãi bước thụt lùi ra sân vì tướng trong nhà còn nhiều quân phục kích.

Từ khe cửa, Vân Trường nhìn thấy hai thằng lính Cộng sản đi tiên phong quá hèn nhất trong bụng cười thâm, quên cả tình trạng hiểm nguy của mình!

Hai tên nọ đứng một chỗ thét một lúc không thấy người nằm đó nhúc nhích, bấy giờ chúng mới nhận ra người ấy đã chết, vì bộ quân phục trắng đầy huy chương thấm máu nửa bên. Biết người đó đã chết hẳn rồi, tên thứ nhất hùng hổ chạy tới, tên thứ hai chia súng nhìn dáo dác quanh phòng và cẩn thận hơn hẳn mở từng cửa tủ tìm người núp bên trong. Cũng may chúng không kiểm soát phía sau cánh cửa nơi Vân Trường ẩn núp nên không tìm ra kẻ thứ hai, ngoài xác chết. Bấy giờ cả hai mới cười hô hố, chạy qua các phòng khác và tầng lầu trên.

Vân Trường toan rời chỗ núp, chạy trốn qua phòng khác, song sợ bọn bên ngoài đi vào nên đứng y một chỗ. Tự nhủ:

“Chúng thấy ở đây chỉ có xác chết của chú ta chúng sẽ bỏ đi, chừng đó ta sẽ rời toà nhà này”.

Hai tên lúc này chạy lục soát trên lầu không thấy người, liền xuống lầu chạy ra ngoài báo cáo:

- Trình đồng chí Vẹm: Trong toà nhà này không còn ai, ngoài xác chết tên “Ngụy” hạng nhớn đang nằm trong văn phòng dưới nhà.

Tên Vẹm nghe nói liền tức tốc theo hai tên lính đi vào nhà, nhưng khi đến bệ cửa văn phòng tướng Thanh hấn bước thật chậm, cố nện gót chân thật mạnh cho ra vẻ hào hùng trước kẻ địch đã chết, mà cũng để làm oai với với thuộc cấp. Chỉ có điều vì hấn mang dép râu (cán bộ cs mang loại dép làm bằng bánh xe cũ, dân miền Nam gọi là dép râu) nên muốn nện gót giày cho kêu, cũng chẳng nghe gì hơn là tiếng phịch phịch như tiếng vịt đi!

Vân Trường thấy hấn mang lon Đại Úy, thân hình lùn sùn, ốm nhom, gương mặt xấu xí, đôi má hóp như người già sắp chết. Khó có thể đoán được tuổi hấn là bao nhiêu? Sau lưng hấn một tên cũng mang lon Đại Úy, cũng ốm nhom, nhưng cao lớn hơn tên Vẹm một cái đầu, mặt vàng tái như người bị bệnh rét. Tuy vậy hấn thuộc loại đàn ông đẹp, mắt to, mũi cao... Tuổi hấn chắc vào khoảng trên dưới 40.

Vừa tới cửa phòng, tên Đại Úy đi sau chạy vọt tới chụp cái xác của tướng Thanh nhìn vào mặt, bỗng tức giận hầm hầm, chửi lớn:

- ĐM, thằng này chết để trêu tức ta!

Tên này nói giọng miền Nam. Tên Vẹm cười nham hiểm:

- Có đúng thật hấn không? Hay là đồng chí nhận lầm?

Hấn nói giọng miền Bắc thật khó nghe. Tên Đại Úy gốc miền Nam trả lời hấn bằng giọng bực tức:

- Làm sao được? Tôi làm sao làm được? Chính nó là Lê Thanh, Tư Lệnh vùng 4.

Tên Đại Úy miền Bắc, tức tên Vẹm, cười nửa miệng. Nụ cười của hấn làm tên kia đỏ mặt uất hận. Tên Vẹm giả bộ không lưu ý, chụp ngay lá thư trên bàn nhìn vào, nhưng không hiểu sao hấn không đọc? Hấn lại đưa cho bạn hấn, nói giọng gần như ra lệnh:

- Đồng chí đọc lớn để tôi nghe coi thằng Ngụy tội lỗi này nói gì?

Lời nói và cử chỉ của hấn y như thượng cấp, mặc dù cả hai cùng cấp bậc. Tên Đại Úy miền Nam cầm lá thư với vẻ mặt ngạo nghễ, tuy vậy hấn cũng không dám để lộ quá lâu. Hấn đọc lớn:

“Từ khi ta khoác áo lính, ta thề chỉ có ta giết bọn Cộng phỉ chúng bây, chớ không để bọn bây giết ta.

Đọc đến đó hấn nổi sung thiên, vung tay tống cái xác tương Thanh văng xuống đất. Tên Vẹm lại cười gian xảo, nhắc:

- Giận lắm à? Đồng chí hãy đọc tiếp bức thư cho tôi nghe cái đã.

Vân Trường đoán tên nọ không biết đọc, nên mặc dù lên giọng phách lối với tên kia, song phải chờ tên kia đọc thư cho hắn nghe. Tên kia dường như cũng sợ hắn, nên phải nghe lời hắn. Hắn đọc tiếp:

“ Ngày nào ta không thích sống nữa, ta tự giết ta. Chờ bọn bây, ngay cả thằng Hồ Chí Minh đã chết, chẳng đứa nào xứng đáng...”

Đọc đến đó mặt hắn tái thêm, tay chân hắn run rẩy vì tức giận, hắn buông lá thư lên bàn, chạy tới đá vào xác tướng Thanh lăn một vòng. Cái xác bây giờ nằm chên chếch với cánh cửa Vân Trường đang núp.

Xác đã cứng đơ, máu không chảy nữa, nhưng Vân Trường thấy xác chú bị dấn vật, không khỏi thương tâm, nước mắt đổ dài.

Tên nọ dường như chưa đã nư giận, đá thêm mấy cái lên mặt tướng Thanh. Bỗng có giọng gàn gàn của tên Vẹm:

- Đồng chí Lê Thy! Thằng em tội lỗi của đồng chí đã dám xúc phạm đến bác Hồ kính yêu của chúng ta, đồng chí phải trừng trị hắn như thế nào?

Hắn vừa nói vừa xếp lá thư của tướng Thanh cất vào túi. Câu nói của tên Vẹm vừa phát ra, Vân trường có cảm tưởng như vừa bị tiếng sét đánh ngang tai, đầu óc choáng váng, con tim ngưng đập, hơi thở ứ nghẹt.

Cho đến trước phút đó, dù không có tình thương với người cha không hề chạm mặt, nhưng Vân Trường vẫn không

mường tượng được cha mình có thể là tên đó... Một tên dám chửi ĐM chú mình, thù hận dần vật xác chết của chú mình, tức là em ruột của hắn!

Không! Một người đàn bà quý phái như mẹ ta, không thể nào yêu một người mở miệng ra văng lời thô bỉ. Một người quân tử anh hùng như chú ta, không thể nào là em của một tên Cộng sản tội tệt dường ấy!

- Không! Không thể như thế được!

Vân Trường muốn thét lên để chống đối một sự thật, nhưng sự thật vẫn hiển nhiên trước mắt và đang diễn tiến...

Lê Thy nghe tên Vẹm muốn trút tội lên đầu mình, liền nói:

- Vậy chứ đồng chí muốn tôi trừng trị nó như thế nào? Phải nó còn sống thì tôi xử nó trước mặt đồng chí ngay. Tiếc rằng nó đã chết, tôi muốn trừng trị nó cũng không được. Hay là đồng chí muốn tôi băm vằm thân xác nó, chặt nó ra từng khúc, như vậy đồng chí vừa lòng chứ?

Không chờ tên Vẹm trả lời, Lê Thy hậm hực chia lưỡi lê nơi đầu súng, đâm liên tu trên xác tướng Thanh nghe “phục phục”, y như nổi oán hận giữa hắn với tên Vẹm trút vào những nhát dao ấy.

Không chịu đựng được nữa, Vân Trường tung cửa nhảy ra thét lên:

- Dừng tay lại!

Sự xuất hiện đột ngột của Vân Trường làm bốn tên trong phòng hốt hoảng lên nòng súng “rắc rắc”.

Chùng chùng thấy một chàng thanh niên trẻ, mặc thường phục, áo quần lấm lem máu, nước mắt nước mũi tèm nhem, cả bọn mới hoàn hồn buông súng xuống.

Và bây giờ Lê Thy với tên Vẹm cùng chụp Vân Trường một lúc, không khác gì hai con hổ đói vớ được nai tơ.

Trong khi tên Vẹm kêu lên:

- Tên gián điệp Mỹ!

Thy đã tát lên mặt Vân Trường mấy bạt tai nẩy lửa, vừa hỏi:

- Mày làm gì ở đây? Mày là tay chân bộ hạ của thằng chết bầm nằm đó phải không? Tao phải trị tội mày thay nó.

Vớ được Vân Trường, Thy như vớ được con mồi, là dịp để Thy có chỗ phát tiết cho hả cơn bực tức trong lòng, vừa để trị tội thằng em trước mặt đồng chí của hắn. Cho nên sau mấy cái tát, Thy đấm túi bụi vào mặt Vân Trường như đánh “boxe”.

Mặt mày xung húp, máu mũi chảy ra có vòi, nhưng Vân Trường không khóc, không kêu la, không chống đối, để mặc cho cha mình hành hạ!

Tên Vẹm gằn giọng nói:

- Đồng chí không được giết nó. Cần phải khai thác tên gián điệp Mỹ này để bắt trọn ổ chúng.

Nhờ câu nói đó của tên Vẹm, Vân Trường ngưng lãnh đôn. Nhưng Thy vẫn chưa buông tha, véo tai Vân Trường đẩy tới đây lui hỏi:

- Mày làm gián điệp cho Mỹ hay cho thằng chết năm đó?

Tự nãy giờ bị hành hạ Vân Trường đau lắm, nhưng cái đau thể xác không bằng cái đau trong lòng, khiến Vân Trường có cảm tưởng như hồn xác mình đã chết phân nửa. Sự khốn khổ tột cùng, Vân Trường chỉ mong được chết hẳn để không phải nhìn thêm con người hung bạo tàn ác là cha mình.

Hỏi mấy lần vẫn không nghe trả lời, Thy càng nổi cơn thịnh nộ, vung tay thoi vào bụng Vân Trường một cái thật mạnh. Bị mất thăng bằng, Vân Trường té nhào, nhưng không đau lắm, nhờ mớ giấy bạc bên trong che chắn. Dù vậy lòng oán ghét cha mỗi lúc một tăng, Vân Trường bất kể sống chết, đứng lên ưỡn ngực ra nói:

- Ông hãy giết tôi đi! Tôi thích chết hơn là nhìn cái bản mặt của ông.

Một cái thoi thứ hai của Thy tung ra cùng một lượt với câu chửi thề:

- ĐM. Mày dám nói khích tao hả? Đúng là giọng máu Ngụy lì lợm.

Cái thoi thứ hai vì phát ra cùng lúc với nỗi hần học, nên không mạnh lắm, Vân Trường không bị ngã. Và khi nghe cha

mình mắng mình là giòng máu Ngụy, Vân Trường nhin cười không nổi, bật cười ha hả.

Tiếng cười ha hả của Vân Trường khiến Thy điên tiết, lập tức dơ báng súng đập lên đầu Vân Trường một cái “bốp”, Vân Trường ngã lăn xuống đất, bất tỉnh.

Tên Vẹm lại cười nham hiểm:

- Đồng chí không đủ khả năng khai thác nó à? Coi chừng nó chết, đồng chí thêm một cái tội “bịt miệng” đồng lõa của thằng em đồng chí đó.

Rồi hấn không chờ phản ứng của Thy, ra lệnh cho hai tên Mén và Vòi:

- Một đứa chạy đi kiếm nước dội lên mặt tên gián điệp Mỹ này cho nó tỉnh lại. Một đứa ra ngoài qui tụ những đồng chí khác trước sân chờ lệnh ta.

Thái độ của tên Vẹm càng làm cho Thy thêm tức giận, co chân đá “binh binh” lên đầu của Vân Trường.

Bất chợt Thy nhận ra tên Ngụy này mặt mày non choẹt, chắc khoảng 17, 18 tuổi, tóc để dài như bọn thanh niên trẻ thời đại ở miền Nam. Hấn nghĩ lung tung trong đầu:

- “Bọn lính Ngụy dù cấp bậc nào cũng đâu được phép để tóc dài? Tên này chắc không phải lính, nhưng tại sao nó lại núp trong phòng của thằng em ta? Tại sao nó lại có phản ứng khi ta đâm vào xác Thanh? Dường như lúc ló mặt ra nó khóc. Chẳng lẽ nó là con của thằng Thanh? Không! Thằng Thanh chưa vợ, tên tuổi nó vang lừng ai cũng biết nó là ông tướng

chưa vợ. Ngay cả hai lần về thăm mẹ ta, ta chẳng hề nghe bà ấy nói thằng Thanh có vợ con bao giờ. Chẳng lẽ thằng nhỏ này là...

Toàn thân hấn lạnh ngắt khi nghĩ rằng: “Thằng nhỏ này là Vân Long, con của hấn”.

Mười chín năm bỏ vợ ra đi hấn thương nhớ lắm. Dù rằng Bác Hồ dạy rằng “Người đảng viên cộng sản là người vô gia đình, vô tổ quốc, vô tôn giáo, và phải xem Bác là gia đình, Đảng là tổ quốc và thuyết Mác Lê là tôn giáo.

Mười chín năm qua hấn yêu Bác, vâng lệnh Đảng và tôn thờ Mác Lê làm thánh, nhưng không thể nào quên người vợ đẹp của mình. Đối với con, hấn không có tình thương, nhưng không oán ghét như đối với em hấn.

Nguyên từ khi gia nhập Đảng, tuy hy sinh hết mình, Trung thành với Bác và Đảng hết mực, nhưng hấn vẫn không được tin dùng, chỉ vì hấn có thằng em là “Kẻ thù số một của Bác và Đảng”. Bởi thế mà mười chín năm sống vất vả trong rừng, bao phen suýt chết ngoài mặt trận, công nghiệp hiến cho Bác và Đảng khá nhiều, nhưng hấn chỉ lên đến cấp bậc Đại Úy.

Cách đây mấy năm hấn được lên cấp Thiếu Tá, Hồ Chí Minh ra lệnh hấn lên về nhà chiêu dụ tướng Thanh, vì bọn Cộng biết rằng tướng Thanh còn đó thì khó thể đánh chiếm vùng 4.

Thế nhưng cái đêm lên về nhà mẹ, Thy vừa mới mở miệng nói ý muốn chiêu dụ Thanh, bị bà Lê Thân đuổi đi tức khắc. Mấy ngày sau hấn trở lại bà Lê Thân không cho vô nhà,

bảo rằng: “Mày đi theo Cộng sản giết hại đồng bào thì đi luôn đi, không được về nhà của ta nữa. Em mày có nói: Nếu gặp mày nó sẽ bắt bỏ tù, ta không cứu mày được đâu.” Hấn tui ngửi bỏ đi, không kịp hỏi thăm tin tức vợ con. Từ đó vì sợ Thanh bắt, Thy không dám trở về nhà mẹ nữa.

Dĩ nhiên công tác chiêu dụ địch không thành, hấn bị Hồ Chí Minh cất chức Thiếu Tá. Cho nên hiện tại hấn chỉ là Đại Úy.

Đã vậy trong hàng ngũ Cộng sản Việt Nam, cán bộ và quân chính qui Bắc Việt được Hồ Chí Minh và Đảng tin dùng cho nhiều quyền hành hơn cán bộ gốc miền Nam. Chính vì thế mà tên Vem tuy cùng một cấp bậc với Thy mà hấn hống hách với Thy, y như thượng cấp. Thy uất ức lắm song cũng biết mình yếu thế.

Khi chính quyền Saigon vừa tuyên bố đầu hàng, Thượng cấp của Thy ra lệnh Thy dẫn một đại đội đi tiếp thu Bộ Tư Lệnh vùng 4 và bắt tướng Thanh, vì chỉ có Thy mới biết rõ mặt của Thanh. Nhưng thượng cấp của Thy không quên cho tên Vem cán bộ gốc Bắc đem theo một đại đội đi kèm để kiểm soát mọi hành động của Thy.

Thy định ninh chuyên này mình sẽ lập được công to trong việc bắt Thanh. Nào ngờ Thanh đã chết, lại còn để lại lá thư miệt thị bác Hồ và Đảng. Phen này tên Vem sẽ dựa vào bức thư đó để hại tội Thy với thượng cấp.

Vừa tuyệt vọng vì không lập được công to, vừa lo sợ vì Thanh có dính líu ruột thịt với mình, bao nhiêu tức giận Thy đổ lên đầu chàng thanh niên trẻ này, vì quyết chắc nó là cận vệ của em mình. Giờ nhìn kỹ lại thì chàng thanh niên này không

thể là lính, mà có thể là con mình. Hấn rối loạn trong lòng, không biết phải xử trí ra sao?

Tên Mến ra ngoài tìm được một thùng nước mang vào tạt vào mặt Vân Trường. Chốc lát Vân Trường lấy lại tri giác, lồm cồm ngồi dậy. Thy muốn điều tra thằng nhỏ có đúng là con mình không, bèn kéo Vân Trường đứng lên bảo ngồi xuống ghế, hỏi giọng bốt hung hăng hơn lúc nãy:

- Mày tên gì?

Vân Trường từ lúc tỉnh dậy thấy lại những bộ mặt của bọn Cộng sản hung thần thì rất muốn bất tỉnh trở lại hay chết luôn. Nên khi nghe câu hỏi của Thy, Vân Trường nín im không trả lời.

Tên Vẹm bây giờ mới xen vào, nói với Vân Trường:

- Mày muốn chết lắm à? Mày không chết được đâu! Chúng ông sẽ để mày nửa sống nửa chết, con ạ!

Câu nói của tên Vẹm không riêng gì Vân Trường, mà cả Thy cũng rùng mình. Thy lại càng muốn biết tên của chàng thanh niên. Hấn thừa biết tên này cứng đầu, nếu làm cứng nó sẽ không chịu nói, song trước mặt tên Vẹm, hấn cũng không thể nói lời dịu ngọt. Hấn trừng mắt lên, song giọng nói hoà dịu hơn:

- Mày muốn khai tên họ mày hay lãnh đòn?

Vân Trường vẫn cứng đầu:

- Tôi đã nói ông biết rồi. Ông muốn giết tôi thì cứ giết, tôi chán nghe ông hỏi và nhìn mặt ông lâu hơn.

Bản tính Thy rất nóng nảy, tuy có dạ nghi ngờ thằng nhỏ là con mình, nhưng hấn không thể dịu dàng mềm mỏng lâu. Hấn tát lên má Vân Trường một cái tát thật đau, gằn giọng hỏi:

- Mẹ mày tên gì?

Vân Trường nghĩ thầm: “A, hấn muốn biết tên mẹ ta, ta nói tên ra có khi hấn xiu đấy. Nhưng ta không điên dại gì nói tên mẹ ra để hấn biết ta là con.” Vì nghĩ thế, Vân Trường đáp:

- Tôi không nhớ mẹ tôi tên gì.

Tên Vẹm lại xen vào:

- Thế mày còn nhớ cha mày tên gì không?

- Cha tôi tên... tôi không có cha, làm gì biết tên mà nhớ?

Câu trả lời ngật ngừng của Vân Trường khiến Thy vừa hồi hộp, vừa biến sắc.

- Mày giấu tên mày, mày không muốn khai tên cha mẹ, nên viện cớ không có cha. Vậy mày là giống gì mà không có cha hử?

Câu nói đó là của tên Vẹm. Hấn chụp bàn tay Vân trường bẻ nghe cái “rắc” đồng lúc với hấn nói. Hấn không nóng nảy như Thy, nhưng ra tay độc ác hơn.

Những cái tát cái đấm của Thy xem ra hung hổ, nhưng Vân Trường không đau bằng cái bẻ lọi xương của tên Vẹm. Quá đau, Vân Trường suýt thét lên, vô tình ánh mắt chiếu về phía xác chết của chú. Nhớ đến cái oai hùng của chú lúc sống, khí huyết can đảm tuổi trẻ bùng lên, Vân Trường trừng mắt nhìn tên Vẹm hỏi lại:

- Ông đã quên bài học của bác Hồ ông dạy rồi ư? “Con người là một sinh vật, không ai là cha mẹ của ai”. Ông buộc tôi có cha, là chống lại giáo huấn của bác Hồ. Tôi thách ông bắt tôi đó! Tôi sẽ tường thuật cái ý phản Bác của ông lên thượng cấp của ông khi gặp họ.

Nguyên Vân Trường vẫn thường nghe Lê Thanh kể: “Trẻ con trong chế độ Cộng sản không biết thương yêu cha mẹ. Chúng có bốn phen theo dõi và kiểm soát cha mẹ chúng để báo cáo với Đảng. Chính sách Cộng sản là dùng trẻ con làm gián điệp cho họ. Như vậy nhà nước kiểm soát được mọi hành động và tư tưởng của dân một cách chặt chẽ. Bởi thế Hồ chí Minh phải nhồi vào óc chúng: Con người là một sinh vật, không ai là cha mẹ của ai”. Người đảng viên Cộng Sản ai cũng nhớ lời này.

Câu hăm dọa của Vân Trường khiến tên Vẹm tái mặt. Trước Hiệp Định Genève hắn chỉ là tên bán thịt ở Hanoi. Sau khi chia đôi Việt Nam, miền Bắc theo chủ nghĩa Cộng sản, những kẻ buôn bán khá giả như hắn đều bị ở tù và bị tịch thu tài sản. Hai năm sau nhờ biết nịnh nọt Cộng sản hắn được ra tù và sau đó gia nhập Đảng. Tuy lãnh lợi hiểm ác, nhưng hắn không biết đọc biết viết, cũng chẳng là con người thông minh biết suy nghĩ. Cho nên lời của Bác nói ra, hắn thuộc lòng như kinh.

Quả thật Bác Hồ có dạy: “Người cán binh Cộng sản là người vô gia đình, vô tổ quốc, vô tôn giáo. Mỗi người là một sinh vật, không ai là cha mẹ của ai, gia đình là Bác Hồ, tổ quốc là Đảng, tôn giáo là hai thánh tổ Mác Lê”.

Câu này hẳn phải tụng ba lần trong ngày, trước bữa ăn, y như tín đồ Thiên Chúa giáo cầu nguyện tạ ơn trước khi ăn.

Bữa nay trong một phút nóng nảy hẳn đã xúc phạm đến câu kinh của đảng tối cao hẳn dạy, bây giờ chỉ còn cách giết hoặc tha chàng thanh niên “ngụy” này, để nó không có dịp tố cáo cấp trên. Đó cũng là phương pháp bịt miệng hữu hiệu nhất.

Đã có mưu định như thế, Vẹm xây qua Thy mỉm cười thân thiện:

- Tôi có nhận xét chàng thanh niên này không phải là lính Ngụy hay điệp viên Mỹ. Nó thuộc cả lời kinh của Bác, thật là phần tử tốt. Vậy tôi đề nghị thả nó, để tôi và đồng chí cùng anh em binh sĩ ăn mừng ngày chiến thắng, ngày hoà bình.

Thy không thuộc hạng ngu ngốc nên hiểu ngay hậu ý của tên Vẹm. Hẳn nghĩ ngay trong đầu: “Nếu thằng nhỏ này là Vân Long, ta cũng nhân cơ hội này thả nó đi. Bằng nếu không phải là con của ta, ta ngu dại gì mà tha nó. Ta cần giữ nó để hài tội tên Vẹm với cấp trên, cũng như hẳn đã giữ lá thư của thằng Thanh để bắt nạt ta vậy.

Bởi ý ấy, Thy nói hàng hai:

- Đồng chí có nhận xét đúng lắm! Thằng nhỏ này không thể là lính Ngụy hay điệp viên Mỹ. Xem mặt nó quá trẻ như đứa học trò. Tôi đồng ý tha nó. Tuy nhiên tôi cần biết nó tên gì, nhà cửa quê quán ở đâu, để phòng ngừa nếu nó là phần tử phản cách mạng thì chúng ta bắt nó trở lại.

Tên Vẹm nghe Thy nói thế liền bảo Vân Trường:

- Mày thấy không? Chúng ông luôn luôn lấy lòng bác ái của Bác và Đảng đối xử với dân chúng miền Nam. Mày chỉ cần khai rõ tên họ, chỗ ở, chúng ông sẽ tha mày trở về với cha mẹ.

Vân Trường lặng thinh suy nghĩ:

“Khi xưa tên Thy hiệp dâm mẹ ta đẻ ra ta, hấn đâu hay biết có ta là con? Vậy ta có nói tên ta cũng chẳng hề gì. Còn địa chỉ thì ta cứ cho đại một địa chỉ bậy bạ nào đó ở Saigon. Chớ một khi ta thoát bọn này mà cho chúng địa chỉ thật, ắt sau này khốn đốn với chúng.

Nghĩ như thế nên Vân Trường nói:

- Nếu các ông hứa tha tôi, tôi sẽ nói thật tên họ và địa chỉ.

Thy sợ mất miếng mồi ngon nên lên tiếng:

- Tao cần biết tên họ mày trước mới quyết định được.

- Cũng được! Tôi họ Trần, tên Vân Trường.

Nguyên khi xưa Thu Vân làm khai sinh cho Vân Trường phải lấy họ mẹ, khai cha vô danh, vì sự vắng mặt của Thy. Cho nên Vân Trường họ Trần, chớ không mang họ Lê.

Thy nghe không đúng họ tên của con mình, liền đổi thái độ:

- Cái tên này tao nhớ dường như hoạt động cho CIA của Mỹ. Tao không tha được đâu! Phải vậy không đồng chí?

Câu sau đương nhiên Thy nói với Vẹm và nhìn Vẹm bằng đôi mắt của kẻ vừa thắng được một ván bài.

Vẹm biết kẻ tha Vân Trường không xong, liền nghĩ cách giết thằng nhỏ. Hấn nghiêm giọng:

- Nếu đồng chí biết nó có tên trong sổ gián điệp Mỹ, nên bắt nó khai đồng lõa để chúng ta bắt trọn ổ, vừa để đồng chí lập công. Tôi để đồng chí trọn quyền khai thác nó đấy.

Vẹm biết tính Thy nóng nảy và chàng thanh niên kia cứng đầu. Nhất định khi Thy hạch hỏi điều gì, chàng trai kia không chịu nói, tất Thy nổi tức có thể giết chết.

Thy không biết thâm ý của Vẹm, bỗng dung thấy Vẹm không lên giọng đàn anh với mình, lại để mình toàn quyền khai thác địch, trong lòng khoan khoái lắm. Hấn hất mặt nói với Vân Trường:

- Hễ tao hỏi câu nào, mày phải trả lời rậm rập câu đó, nếu mày cứng đầu thì sẽ bị lãnh đòn nghe chưa?

Thấy cha mình vừa hung hăng vừa tráo trở, Vân Trường chán nản cúi gằm mặt xuống để không nhìn thấy gương mặt đáng ghét ấy.

Giờ phút đó Vân Trường bỗng nghĩ đến mẹ... Mười chín năm sống đời cô phụ để giữ thủy chung cho thằng chồng còn đồ. Thật tội nghiệp cho mẹ! Rồi nay mai hấn sẽ về Mỹ Tho tìm mẹ, nếu mẹ phải làm vợ hấn trở lại càng khốn khổ hơn. Vậy điều cần thiết là mình thoát khỏi bọn này, gấp trở về Mỹ Tho đưa mẹ trốn đi. Mình cũng cần kể cho bà nội rõ về hành động tàn nhẫn của hấn đối chú của mình.

Thấy Vân Trường gằm mặt nghĩ ngợi, Thy nắm tóc quật mặt Vân Trường lên, hùng hổ nói:

- Thằng gián điệp Mỹ! Mày...

Lúc bấy giờ trời chiều, tia nắng cuối cùng vàng rực chiếu vào gian phòng tỏa rõ gương mặt đẹp của Vân Trường. Thy chợt thấy gương mặt này quá quen thuộc. Một gương mặt không bao giờ phai mờ trong tâm trí hấn, chính là gương mặt của người vợ đẹp của hấn hồi 19 năm xưa.

Hấn sững sờ buông Vân Trường ra, hỏi bằng giọng xúc động:

- Có đúng thật mày tên Vân Trường? Hay mày tên Vân Long?

Đến lượt Vân Trường sững sờ nhìn Thy. Đôi mắt vừa chạm mắt cha, Vân Trường uất hận nghĩ thầm:

“Hoá ra hấn nghi ngờ ta là anh Vân Long, con hấn, vậy mà còn đánh đập ta tàn nhẫn như thế. Thật hấn không còn là con người nữa! Dù chết, ta cũng quyết không nhận hấn là cha!

Vì nghĩ thế, Vân Trường mím môi trả lời:

- Tôi tên Vân Trường. Vì sao ông muốn tôi tên Vân Long?

Thy không đáp câu hỏi của Vân Trường, tiếp tục chất vấn:

- Quê mày ở Mỹ Tho phải không?

- Không! Tôi là dân Saigon.

Thy thét lên:

- Mày nói láo!

Vân Trường cũng lớn tiếng:

- Vì sao ông muốn tôi là dân Mỹ Tho? Vì sao ông muốn tôi tên Vân Long? Ông dám nói lý do chứ?

Đương nhiên Thy không dám nói nguyên nhân trước mặt tên Vẹm, nên giả vờ quát:

- Im! Mày là tù nhân, hay tao là tù nhân mà mày chất vấn tao? Một khi tao hỏi, mày phải ngoan ngoãn trả lời nếu không muốn bị hành hạ.

- Thế tại sao tôi trả lời thế này, ông muốn tôi nói khác? Tôi nói tên Vân Trường, ông không chịu. Tôi nói là dân Saigon, ông cho không đúng. Ông đã không tin tôi, vậy hỏi tôi làm gì?

- Được! Mày muốn làm dân Saigon cũng được. Thế tao hỏi mày: Tại sao mày không ở nhà mày ở Sài Gòn, lại núp trong phòng của thằng chết nằm kia? Mày là tay chân bộ hạ của hắn, hay là gián điệp Mỹ?

- Tôi không làm gián điệp cho Mỹ, cũng không làm gì cho ông Trung Tướng đã chết.

Thy lộ sắc mừng, hỏi gấp:

- Vậy chắc mày là con cháu của hắn phải không?

- Không! Tôi chẳng có bà con thân thuộc chi với ông Trung Tướng.

Trả lời xong câu này, Vân Trường khoan khoái nghĩ thầm: «Ông tưởng tôi mắc bẫy ông à? Tôi chẳng bao giờ cho ông biết tôi là con ông. Ông không xứng đáng làm cha tôi!».

Thy như đoán được ý nghĩ thầm kín trong đầu Vân Trường, tức giận thét lên:

- Mày tưởng tao không có cách khiến mày khai thật à?

- Bất quá ông giết tôi là cùng!

- Tao sẽ không giết mày. Tao sẽ hành hạ mày đến lúc phải khai ra sự thật.

Vân Trường lẳng lẳng nhìn cha bằng ánh mắt oán ghét.
Thy hỏi:

- Địa chỉ ở Saigon?
- Số 150 đường Pasteur.
- Mày nói láo!
- Nếu ông không tin, đừng hỏi nữa!
- Nhà mày ở Saigon, vậy mày đến đây làm gì?

Vân Trường không đáp, lại hỏi:

- Đất nước chia đôi, phe Cộng sản của các ông ở miền Bắc, các ông vô miền Nam làm gì?

Thy trừng mắt giận dữ. Tên Vẹm vênh mặt nói:

- Chúng ông vào đây giải phóng đồng bào.
- Giải phóng ai? Giải phóng tiền bạc nhà cửa của dân à? Đồng bào miền Nam thấy các ông ai nấy hoảng sợ bỏ chạy trốn còn hơn gặp quý.

Tên Vẹm giận tái mặt chụp Vân Trường đứng lên. Thy sợ hãi ra tay độc ác, liền nắm Vân Trường kéo về phía mình. Hai bên dần co, nút áo chemise của Vân Trường bung ra, mớ bạc bên trong văng tứ tung xuống nền nhà. Tên Vẹm sáng mắt, kêu lên:

- Tiền! Té ra mày chỉ là thằng ăn trộm! Dân Ngụy chúng bây chắc chỉ biết nghề này!

Tuổi trẻ không biết nhẫn nhục, Vân Trường tức giận nói:

- Còn bọn Cộng chúng bây là phường giết người cướp của! Hồ Chí Minh là chủ tịch đảng cướp nước giết người.

- Đ.M. Thằng nhỏ này dám xúc phạm đến bác Hồ và Đảng. Tao phải xử tử mày tại chỗ, không cần điều tra mát thì giờ.

Tên Vẹm vừa nói vừa chĩa mũi súng vào ngực Vân Trường lên nòng rắc rắc. Thy muốn tránh cái chết nhất thời cho chàng thanh niên mà hấn nghi ngờ là Vân long, nên vung tay thoi vào bụng chàng ta một cái thật mạnh.

Vân Trường té nằm đơ, đầu va vào ngạch cửa, máu đổ ra, không biết sống chết ra sao?

Thy định ninh chàng thanh niên đã chết, tâm thần xúc động ngồi phệt xuống ghế, sắc mặt buồn thiu.

Tên Vẹm được dịp hài tội Thy, mặc dù hấn rất mong Thy giết Vân Trường. Hấn bắt đầu trở giọng thượng cấp:

- Tôi chỉ giả vờ hăm dọa thằng giáp điệp Mỹ, sao đồng chí đã vội vàng giết nó? Nó chết, làm sao chúng ta bắt được trọn ổ gián điệp và bọn lính Ngụy của thằng em của đồng chí?

Thy lặng im. Tên Vẹm càng cao giọng:

- Thằng Lê Thanh tội lỗi quá nặng, Đảng không hình phạt nó được thì phải trừng phạt cha mẹ anh em nó, phải không đồng chí?

Thy biến sắc. Tên Vẹm cười nham hiểm:

- Chắc đồng chí phải biết nhà của cha mẹ nó chứ?

- Nó chỉ có mẹ, cha chết lâu rồi!

- Vậy chúng ta tới nhà bắt mẹ nó, đồng chí phản đối đề nghị của tôi không?

- Ồ... không!

- Được lắm! Nó có anh chị em không?

- Ồ... không!

Tên Vẹm cười nhỏ:

- Đồng chí là gì của hấn vậy?

Thy cúi gằm mặt đáp:

- Tôi là... Bác có dạy người cán bộ chúng ta vô gia đình. Tôi không có liên hệ với người nào là cha mẹ anh em. Gia đình tôi là Bác.

Tên Vẹm không dám chống đối lời nói ấy của Thy. Hấn cười tươi, nói giọng thân thiết:

-Đồng chí nói đúng lắm! Vậy ít hôm nữa chúng ta đi bắt mẹ của thằng tướng Ngụy này nhé?

Thy miễn cưỡng gạt đầu, sắc mặt ra chiều thống khổ. Dù sao hắn vẫn còn chút bản chất người. Đối với mẹ già dù không có tình thương, nhưng hắn cũng không có oán hận như với em hắn nên không thể hân hoan trước đề nghị của tên Vẹm đi bắt mẹ.

Gian phòng bảy giờ hoàn toàn im vắng. Hai tên lính dường như đang ở ngoài sân với đồng bọn. Thy ngồi đờ một chỗ với nỗi lo âu nặng trĩu trong lòng, lo lắng về những ngày sắp tới... Ngày hắn dẫn đoàn quân về Mỹ Tho bắt mẹ, ngày hắn gặp lại vợ... Không biết hắn sẽ nói sao với vợ, nếu chàng thanh niên đã chết bởi hắn lúc này là Vân Long?

Tên Vẹm ngồi ngã người trên ghế đối diện với Thy, theo dõi sắc mặt đau khổ của Thy, tâm trạng cực kỳ khoan khoái.

Thình lình bọn lính ngoài sân xôn xao. Tên Vẹm bật mình ngồi dậy, súng cầm lên tay, hỏi to tiếng:

- Vụ gì đó tụi bây?

Một tên lính chạy vào báo cáo:

- Trình đồng chí nhón. Có hai người dân chõ một xe la-ve tặng quân đội cách mạng. Anh em đang khát nước quá! Mong đồng chí khao thưởng anh em.

Tên Vẹm nghe nói lập tức phóng ra sân, thấy hai người đàn ông vào tuổi trung niên ăn mặc như nông dân, đầu chít khăn, quần áo mặt mũi lấm lem bùn đất, tay chân dơ bẩn như

vừa cày cấy chưa kịp lau rửa, bên cạnh họ là chiến xe ba bánh chở đầy những két la-ve, mắt hấn sáng lên.

Một người nông dân chấp tay chào tên Vẹm và nói:

- Anh em chúng tôi đang làm việc ngoài đồng, nghe tin đoàn quân cách mạng anh dũng chiếm Bộ Tư Lệnh của lính Ngụy nên vội vàng mang đến đây vài két la-ve tặng các vị anh hùng của Bác đã... thành công trong vụ ăn cướp miền Nam.

Tên Vẹm vì nghe câu nói «Đoàn quân của hấn đã anh dũng chiếm Bộ Tư Lệnh, hấn khoan khoái cười híp mắt, không nghe câu sau của người nông dân. Hấn vênh mặt khoe khoang:

- Quân của Bác đi tới đâu là chiến thắng ở đó. Tụi Ngụy chết như ruồi! Bộ Tư lệnh của chúng không còn tên nào sống sót!

Người nông dân cười nhẹ:

- Bởi thế chúng tôi mới mang rượu đến đây để hậu đãi anh hùng của Bác.

Vừa nói người này vừa khiêng mấy két la-ve bỏ xuống đất. Két sau cùng là két Whisky. Người ấy bung lên nhưng không bỏ xuống, hỏi lớn:

- Đây là Whisky của Mỹ. Không biết quân đội của Bác Hồ có đủ đảo món này không?

Tên Vẹm nghe nói Whisky, hấn mở to đôi mắt hí. Thuở giờ hấn chỉ nghe nói chớ chưa từng nhìn thấy thứ này. Hấn rồi rít trả lời:

- Không đâu! Không đâu! Bác và Đảng chống Mỹ, chớ không bao giờ chống đô-la Mỹ và bất cứ thứ đồ gì của Mỹ cả.

- Vậy sao? Nếu thế tôi mang két này vào nhà dành cho Đại Úy nhé?

Tên Vẹm mừng quýnh, nói với bọn lính của hấn:

- Chúng bay được phép uống la-ve, mừng ngày chiến thắng, ngày của hoà bình.

Bọn lính hoan hô nhào tới chụp. Người nông dân thứ hai vội vàng mở sẵn la-ve đưa cho mọi người.

Trong khi đó người nông dân khiên két Whisky đi theo tên Vẹm vào nhà, gặp ngay cái thầy của Vân Trường nơi thêm cửa văn phòng của tướng Thanh. Người ấy biến sắc đứng khựng lại. Tên Vẹm đi lướt qua, cười nói:

- Đừng sợ chi, người anh em! Tên này là lính Ngụy, bị người bạn đồng chí của ta giết chết.

Bấy giờ người nông dân mới lưu ý trong phòng có một Đại Úy khác ngồi lù lù nơi ghế, im lìm bất động. Người nông dân gật đầu chào, rồi đặt két Whisky lên bàn, lấy một chai whisky mở nút ra trao cho Thy, trịnh trọng nói:

-Kính mời ông Đại Úy.

Thy không nói không rằng, chộp chai whisky đưa lên miệng uống một hơi. Có lẽ Thy cần say để quên những lo âu bứt rứt trong lòng.

Người nông dân nhìn thấy lồi uống whisky của Thy, chắc lưỡi khen:

- Ông Đại Úy quả thật anh hùng! Ông uống whisky như uống nước lã vậy!

Lần đầu tiên trong đời tên Vẹm mới trông thấy chai whisky. Món này đồng chí «cò» cỡ bác Hồ hay Phạm văn Đồng cũng chưa được nếm, huống hồ đồng «mén» cỡ hấn? Hấn không biết độ nóng bao nhiêu, nhưng vì nghe người nông dân khen Thy uống whisky như anh hùng, hấn lên giọng phách lồi:

- Thứ này ngoài Hà Nội chúng ông uống thay nước. Ngày nào ông cũng uống cả chục chai.⁵

Nói xong, không chờ người nông dân mở sẵn mời hấn, hấn chộp một chai, nhưng lay hoay không biết mở. Người nông dân mỉm cười, mở dùm hấn. Hấn bắt chước Thy, cho vào miệng uống một hơi.

Đúng vào lúc Thy ngã xuống nền nhà, hấn ngồi không vững nữa, nhào lặn khỏi ghế. Cả hai say như chết!

---

⁵ Cán binh Cộng sản Hà Nội khi vào Nam thấy thứ chi cũng ngỡ ngàng xa lạ từ thức ăn, nước uống, đến vật dụng trong nhà... Đời sống ngoài Hà Nội nghèo nàn, nền văn minh đi thụt lùi như thời trung cổ. Vì thế ngày chiếm được miền Nam, người cán binh thường hay nói phóng đại để che dấu cái ngu cái nghèo của mình.

Người nông dân nhìn quanh trong phòng thấy không còn ai, liền cúi xuống xem xét Vân Trường, nghe tim còn đập hơi thở đều hòa, mừng quýnh kêu lên:

- Chú em còn sống! Cám ơn Trời Phật!

Không chần chừ, người này bỗng Vân Trường ra cửa. Bọn lính bên ngoài tên nào cũng chệnh choáng hơi men, ca hát nghêu ngao. Thấy người nông dân ôm Vân Trường đi ra, chúng hỏi:

- Ông ôm cái gì đó?

Người nông dân cười đáp:

- Ông Đại Úy bảo tôi đem chôn tên Ngụy này.

Mấy tên lính lè nhè nói:

- Chôn xác Ngụy hả? Ủ chôn đi! Chôn hết đi!

Người nông dân bên ngoài thấy bạn đi ra với cái xác trên tay, hốt hoảng chạy ngay lại. Người kia nói nhỏ vào tai:

- Vân Trường chưa chết. Mau vào trong mang Trung Tướng ra. Chúng mình đi ngay.

Người ấy nghe nói chạy vào nhà, trong nháy mắt ôm xác tướng Thanh đem ra đặt lên xe ba bánh bên cạnh Vân Trường.

Cả hai vội vàng đẩy xe rời Bộ Tư Lệnh. Bọn lính Cộng chống mắt nhìn theo, cười nói lè nhè, giọng say rượu...

***